

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/43/2019
Identifikačné číslo spisu:	7612010532
Dátum vydania rozhodnutia:	13.05.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivetta Macejková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:7612010532.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Ivety Macejkovej, PhD., LL.M. a sudcov JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Martina Bargela, v trestnej veci obvineného P. G. a spol., pre prečin útoku na verejného činiteľa podľa § 324 ods. 1 písm. a), ods. 2 Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona a iné, na verejnom zasadnutí konanom 13. mája 2020 v Bratislave, o dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky v neprospech obvineného P. G. a T. B., proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 7To/122/2017 z 25. októbra 2018, takto

rozhodol:

Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku rozsudkom Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 7To/122/2017 z 25. októbra 2018

bol porušený zákon

v ustanoveniach § 321 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku, § 322 ods. 3 Trestného poriadku, § 285 písm. b) Trestného poriadku, § 10 ods. 2 Trestného zákona

v prospech obvineného T. B. a
v prospech obvineného P. G..

Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku rozsudok Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 7To/122/2017 z 25. októbra 2018 z r u š u j e.

Zrušujú sa aj ďalšie rozhodnutia na zrušený rozsudok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku Krajskému súdu v Košiciach sa prikazuje, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves, sp. zn. 5T/128/2012 z 29. marca 2017 bol obvinený P. G. uznaný za vinného v bode 1/ rozsudku zo spáchania prečinu útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a v bode 2/ rozsudku z prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona a T. B. uznaný za vinného v bode 1/ rozsudku zo spáchania prečinu útoku na verejného činiteľa podľa § 324 ods. 1 písm. a), ods. 2 Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona na skutkovom základe, že

1/ dňa 2. novembra 2011 asi o 6:00 hod. v katastrálnom území V. v lokalite V. v čase, keď tadiaľ prechádzal obvinený P. G. motorovým vozidlom, ku po lesnej ceste idúcemu I. E., ktorý sa postavil na cestu a zdvihol ruku na znak toho, aby vozidlo zastalo, konajúc ako člen poľovnej stráže, za účelom kontroly motorového vozidla, pričom obvinený ho obchádzal a vozidlom nezastal, načo poškodený I. E. udl rukou po okne vozidla na strane vodiča, načo po určitej vzdialenosti obvinený s vozidlom zastal, vystúpil z vozidla, chytil I. E. rukami za bundu v oblasti prs, lomcoval ním a vyhna sa neho rukou, avšak k úderu nedošlo a následne z vozidla vystúpil obvinený T. B. ako spolujazdec s puškou v ruke, ktorej pažbou sa vyhna na poškodeného so slovami „keď ich ešte raz zastaví, tak ho zastrelí“.

2/ dňa 30. decembra 2011 asi o 15:00 hod. v katastrálnom území V. na lesnej ceste, v čase keď išiel motorovým so spolujazdcom Ing. F. A., ktorému vlezol ním legálne ulovenú jelenicu, na mieste lesnej cesty, kde videli stáť E. O., ako člena poľovnickej stráže, obvinený s motorovým vozidlom zastal, z vozidla vystúpil Ing. F. A., ktorý s E. O. komunikoval ohľadom strelenej jelenice a potom, čo obvinený P. G. otvoril rampu na ceste, nasadol do vozidla, pohol sa ním, narazil do pred vozidlom stojaceho L.H., ktorý sa rukami chytil za ochranný rám vozidla na prednej časti, ktorého takto tlačil cca 8 metrov, kým s vozidlom zastal, kedy k vozidlu pribehol P. B. a to k dverám na strane vodiča a cez pootvorené okno chytil P. G. za plece, načo došlo k ich vzájomnému napádaniu, pričom došlo u P. B. k poraneniu chrupu bez doby liečenia a práceneschopnosti.

Za to súd:

- obvinenému P. G. podľa § 323 ods. 1 Trestného zákona, § 56 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, § 36 písm. j) Trestného zákona, § 37 písm. h) Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona, § 41 ods. 1 Trestného zákona uložil úhrnný peňažný trest vo výmere 250,- € (dvestopäťdesiat eur). Zároveň podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona ustanovil pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, náhradný trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) mesiace. Podľa § 57 ods. 2 Trestného zákona rozhodol, že zaplatená suma peňažného trestu pripadá štátu;

- obvinenému T. B. podľa § 324 ods. 2 Trestného zákona, § 56 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, § 36 písm. j) Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona uložil peňažný trest vo výmere 160,- € (jedenstošesťdesiat eur), pričom podľa § 56 ods. 3 Trestného zákona povolil splácanie peňažného trestu v mesačných splátkach po 20,- € (dvadsať eur) počnúc nasledujúcim mesiacom od právoplatnosti rozhodnutia a to vždy do konca toho ktorého mesiaca. Zároveň podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona ustanovil pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, náhradný trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) mesiace. Podľa § 57 ods. 2 Trestného zákona rozhodol, že zaplatená suma peňažného trestu pripadá štátu.

Krajský súd v Košiciach na podklade podaného odvolania prokurátora a oboch obvinených rozsudkom, sp. zn. 7To/122/2017 z 25. októbra 2018 zrušil rozsudok okresného súdu v celom rozsahu a podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku obvineného P. G. a obvineného T. B. oslobodil spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Spišská Nová Ves, sp. zn. 1Pv/1096/11/8810 pre skutky právne kvalifikované ako prečin útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, § 324 ods. 1 písm. a), ods. 2 Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona a prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona, ktorých sa mali dopustiť tak, že

1/ dňa 2. novembra 2011 asi o 6:00 hod. v katastrálnom území obce V. v lokalite V., potom, čo obvinený P. G. ako vodič motorového vozidla zastavený členom poľovníckej stráže I. E. v úmysle skontrolovať vozidlo, vystúpil z vozidla, chytil I. E. rukami za bundu v oblasti pŕs, niekoľkokrát ním zalomcoval a potom sa neho vyhnal rukou, vyhrážajúc sa bitkou, pričom však k úderu nedošlo a následne obvinený T. B. ako spolujazdec obvineného P. G. vystúpil z vozidla s puškou v ruke, hlavnou namierenou na I. E., k nemu pristúpil a niekoľkokrát sa na neho pažbou pušky zahnal, pričom sa mu vyhrážal zastrelením, ak ich ešte raz bude zastavovať,

2/ dňa 30. decembra 2011 asi o 15:00 hod. v katastrálnom území obce V. na lesnej ceste, potom, čo bol členom poľovníckej stráže E. O., ako vodič motorového vozidla zastavený ku kontrole legálnosti ulovenej jelenice nachádzajúcej sa na vozidle, ktoré riadil, a potom, čo E. O. túto kontrolu v zadnej časti vozidla vykonával, za prítomnosti jeho spolujazdca F. A., na výzvu L.H., tiež člena poľovníckej stráže, aby mu ukázal zbraň, zareagoval tak, že naštartoval motorové vozidlo zn. E. Z., zaradil rýchlosť, pohol s vozidlom smerom dopredu, pričom narazil do pred vozidlom stojaceho L.H., ktorý sa rukami chytil za ochranný rám na prednej časti vozidla a ktorého tlačil asi 8 metrov, pričom tento jednu nohu zdvihol a druhú topánku šúchal po ceste, načo pribehol k vozidlu P. B. a cez pootvorené okno chcel chytiť P. G. za plece v úmysle jeho zastavenia, ktorý s vozidlom zastavil, zvalili sa na sedadlo spolujazdca a nohami rozbil sklo na dverách vodiča, pričom zasiahol P. B. do tváre, čím mu spôsobil krvácanie chrupu bez liečenia a práceneschopnosti

pretože skutky nie sú trestným činom.

Proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 7To/122/2017 z 25. októbra 2018 podal dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky, doručené okresnému súdu 17. mája 2019 z dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, a to v neprospech obvinených P. G. a T. B..

Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil rozsudkom porušenie zákona v prospech obvineného P. G. v ustanoveniach § 2 ods. 12, § 285 písm. b), § 322 ods. 3, § 327 ods. 1 Trestného poriadku, § 10 ods. 2, § 323 ods. 1 písm. a), § 364 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. b), § 138 písm. a) Trestného zákona a porušenie zákona v prospech obvineného T. B. v ustanoveniach § 2 ods. 12, § 285 písm. b), § 322 ods. 3, § 327 ods. 1 Trestného poriadku, § 10 ods. 2, § 324 ods. 1 písm. a), ods. 2, § 138 písm. a) Trestného zákona a aby podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu v celom rozsahu a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal krajskému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky v úvodnej časti dovolania najskôr sumarizoval rozhodnutie okresného ako aj krajského súdu.

Uviedol, že dovolaním napadnutému rozsudku Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 7To/122/2017 z 25. októbra 2018, kde bol predsedom senátu JUDr. Miroslav Osif, predchádzalo uznesenie Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 7To/94/2015 z 26. novembra 2015, kde bol rovnako členom senátu JUDr. Miroslav Osif. V odôvodnení zrušujúceho uznesenia výslovne uviedol, že „konanie uvedené v jednotlivých skutkoch vykazuje všetky zákonné znaky žalovaných trestných činov. Okresný súd nesprávne konanie obvinených vyhodnotil len ako priestupok, ktorý však už z dôvodu plynutia premlčacej lehoty v zmysle zákona o priestupkoch nemožno prejednať. V tejto súvislosti krajský súd dáva do pozornosti okresnému súdu, že konanie obvinených P. G. a T. B. vykazuje vysoké znaky agresivity a títo sa sčasti trestných činov mali dopustiť so zbraňou.“ Krajský súd uzavrel, že žalovaná trestná činnosť nemôže byť posudzovaná s poukazom na § 10 ods. 2 Trestného zákona ako priestupok a že okresný súd je viazaný právnym názorom, ktorý vyslovil vo svojom rozhodnutí krajský súd.

Právnym názorom treba rozumieť názor odvolacieho súdu vyslovený v otázkach procesného aj

hmotného práva. Súd, ktorému bola vec vrátená na nové prejednanie a rozhodnutie, je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, pokiaľ zmenou skutkových zistení na novom hlavnom pojednávaní nestratili svoj pôvodný skutkový podklad.

Riešením tejto otázky podľa pokynov dovolacieho súdu, eventuálne aj vykonaním úkonov nariadených dovolacím súdom, je vymedzený „potrebný rozsah“ opätovného prerokovania veci v novom konaní a nie je vylúčené vykonanie nového konania aj v širšom rozsahu, musí však byť rešpektovaný zákaz zmeny k horšiemu podľa § 391 ods. 2 Trestného poriadku. Závery uvedené vyššie primerane platia aj pre viazanosť právnym názorom odvolacieho súdu, nadriadeného súdu a Ústavného súdu Slovenskej republiky, vrátane zákazu zmeny k horšiemu.

Okresný súd Spišská Nová Ves sa dôsledne riadil právnym názorom Krajského súdu v Košiciach uvedeným v uznesení, sp. zn. 7To/94/2015 z 26. novembra 2015, preto rozsudkom, sp. zn. 5T/128/2012 z 29. marca 2017 uznal obvinených za vinných zo spáchania žalovaných trestných činov, keďže neboli zistené nové skutočnosti a nenastala zmena dôkaznej situácie.

Svoje predchádzajúce jednoznačné stanovisko odvolací súd dovolaním napadnutým rozhodnutím znegoval, pričom tak urobil bez zmeny v dôkaznej situácii, teda bez zmeny skutkových zistení konanie obvinených pre nepatrnú závažnosť neposúdil ako trestné činy. Protichodné stanoviská senátov Krajského súdu v Košiciach vyvolávajú pochybnosti o zákonnosti a dôvodnosti jeho postupu.

V oboch skutkoch napadnutého rozsudku je potrebné poukázať na agresívne konanie obvinených spočívajúce vo vyhrážaní sa zabitím poškodenému so strelnou zbraňou namierenou na poškodeného, resp. atakovaním poškodeného motorovým vozidlom a jeho fyzickým napadnutím.

Poškodený v bode 1/ rozsudku vykonával oprávnenia zverené mu zákonom obsiahnuté v ustanovení § 29 ods. 1 písm. a), písm. b) zák. č. 274/2009 Z. z. o poľovníctve, v dôsledku čoho bol vystavený nebezpečenstvu verbálneho a fyzického útoku zo strany kontrolovaných osôb - obvinených. Kontrolované osoby boli povinné uposlúchnuť výzvu poškodeného na zastavenie a strpieť prípadné vykonanie úkonov podľa § 29 ods. 12 zák. č. 274/2009 Z. z. o poľovníctve. Je potrebné z hľadiska spôsobu vykonania činu a okolností jeho spáchania pričítať aj neuposlúchnutie výzvy verejného činiteľa pri výkone jeho právomoci. Z tohto pohľadu je záujem na riadnom a nerušenom výkone právomoci verejného činiteľa významný a s poukazom na okolnosti prípadu nemožno jeho porušenie hodnotiť ako nepatrne závažné.

Je pravdou, že poškodenému v bode 1/ rozsudku nebol spôsobený následok v podobe ujmy na zdraví, avšak následok predpokladaný Trestným zákonom jednoznačne nastal, keďže došlo k pôsobeniu na výkon právomoci agresívnym správaním sa obvinených. Obhajoba obvinených spočívajúca v tvrdení, že nemali vedomosť o skutočnosti, že ich poškodený chce kontrolovať v zmysle zákona o poľovníctve, neobstojí vzhľadom k tomu, že obvinení vedeli, v akom postavení je poškodený a dlhodobo im jeho postavenie aj vzhľadom na predchádzajúce vzájomné spory bolo známe. Intenzitu konania obvinených mimoriadne zvýšilo použitie zbrane pri páchaní oboch skutkov.

Obaja obvinení konali v priamom úmysle, motorové vozidlo i strelná zbraň sú jednoznačne spôsobilé urobiť útok proti telu dôraznejším podľa § 122 ods. 3 Trestného zákona. Je daná absencia akejkoľvek poľahčujúcej okolnosti u oboch obvinených. Konanie obvinených nemožno hodnotiť ako nepatrne závažné, nakoľko tento záver nie je odôvodnený žiadnymi konkrétnymi skutočnosťami a aplikácia ustanovenia § 10 ods. 2 Trestného zákona krajským súdom je neopodstatnená.

Dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky bolo v zmysle § 376 Trestného poriadku doručené na vyjadrenie obvinenému P. G. a obvinenému T. B., ktorí sa k podanému dovolaniu generálneho prokurátora Slovenskej republiky vyjadrili prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. Milana Križalkoviča, advokáta v Spišskej Novej Vsi, podaním zo 6. augusta 2018.

Uviedli že skutky, pre ktoré sa trestné stíhanie vedie, sa nestali. Okresný súd v pôvodnom rozsudku na základe obžaloby konštatoval, po vykonaní dokazovania, že konanie, ktoré mal za preukázané, nevykazuje ani znaky prečinu a preto obvinených spod obžaloby oslobodil podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku. Prokurátor uviedol v obžalobe konanie totožné ako pri vznesení obvinenia, a to pre zločin útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. c) Trestného zákona a obžalobu podal pre prečin výtržníctva, aj keď konanie popísal v obžalobe akoby vykazovalo znaky zločinov útoku na verejného činiteľa.

Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že prokurátor nerespektoval základné zásady trestného konania a zavádzajúce tvrdenia označil za pravdivé.

Ak sa generálny prokurátor Slovenskej republiky odvoláva na dôvody uvedené v odôvodnení rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 7To/94/2015 z 26. novembra 2015, s tým, že krajský súd sa stotožnil s dôvodmi odvolania prokurátora, tak je zrejmé, že ide o výsledok nepravdivých a zavádzajúcich tvrdení prokurátora. Generálny prokurátor Slovenskej republiky prehliada, že na strane 4 a 5 uznesenia Krajského súdu v Košiciach je uvedené, že „v ďalšom konaní bude preto potrebné zo strany okresného súdu postupovať tak, aby sa procesne správnym spôsobom vyhodnotil aj obsah tých dôkazov, ktoré svedčia v neprospech obvinených. Okresný súd sa na hlavnom pojednávaní bude musieť zaoberať každým čiastkovým argumentom obsiahnutým v podanom odvolaní prokurátora. Podľa názoru krajského súdu až po takomto vykonanom dokazovaní bude možné objektívne rozhodnúť o vine alebo nevine obvinených. Prvostupňový súd sa v ďalšom konaní musí zamerať na správne vyhodnotenie znakov žalovaného konania, ktoré majú naplňať skutkové podstaty konkrétnych trestných činov“.

Napadnuté rozhodnutie krajského súdu podľa obvinených vykazuje jediný nedostatok a to, že obvinení mali byť oslobodení spod obžaloby podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku, že nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorí sú obvinení stíhaní a nie podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku) po predložení veci Okresným súdom Spišská Nová Ves dňa 22. júla 2019 pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie generálneho prokurátora bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu § 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku, bolo podané osobou oprávnenou podľa § 369 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku, v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a za splnenia podmienky, že generálny prokurátor mohol podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal obvinený a odvolací súd rozhodol v prospech obvineného (§ 372 ods. 1 posledná veta Trestného poriadku), pričom dovolací súd dodáva, že riadny opravný prostriedok podal aj prokurátor.

Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku, ak bol dovolacím súdom zistený dôvod dovolania podľa § 371 Trestného poriadku, vysloví rozsudkom porušenie zákona v príslušných ustanoveniach, o ktoré sa tento dôvod opiera.

Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku súčasne s výrokom uvedeným v odseku 1 dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie alebo jeho časť, alebo aj chybné konanie, ktoré napadnutému rozhodnutiu predchádzalo. Po zrušení rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd podľa okolností prípadu zruší aj predchádzajúce rozhodnutie súdu prvého stupňa. Ak je nezákonný len niektorý výrok napadnutého rozhodnutia alebo rozhodnutia súdu prvého stupňa, a ak ho možno oddeliť od ostatných, zruší dovolací súd len tento výrok. Ak však zruší, hoci len sčasti výrok o vine, zruší vždy súčasne celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad. Zruší aj ďalšie rozhodnutia na zrušené

rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku dovolací súd po zrušení napadnutého rozhodnutia alebo niektorého jeho výroku prikáže spravidla súdu, o ktorého rozhodnutie ide, aby vec v potrebnom rozsahu prerokoval a rozhodol.

Dovolací súd po zistení, že nie sú dané žiadne zákonné dôvody pre odmietnutie dovolania, prerokoval dovolanie na verejnom zasadnutí, so zameraním na dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktorý ako jediný dôvod dovolania uplatnil generálny prokurátor Slovenskej republiky. Dovolací súd tak preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozsudku, proti ktorým generálny prokurátor podal dovolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo napadnutému rozsudku (§ 384 ods. 1 Trestného poriadku).

Dovolací súd nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, práve naopak, z ustanovenia § 385 ods. 1 Trestného poriadku *expressis verbis* vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok je výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Naplnenie dovolacieho dôvodu možno aplikovať iba v prípadoch, ak je to odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu. Aby sa uplatnením tohto inštitútu nezakladala prípadne ďalšia riadna opravná inštancia, Trestný poriadok jasne ustanovuje pravidlá a vymedzuje taxatívne dovolacie dôvody, za ktorých možno dovolanie podať. Preto aj uplatnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je upravené takým spôsobom, že prichádza do úvahy len v prípadoch, keď je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho postavenia. Rozsah prieskumnej povinnosti dovolacieho súdu je vždy vymedzený len dovolacím dôvodom, pre ktorý je dovolanie podané.

Podľa ustálenej praxe dovolacieho súdu je vo vzťahu k výkladu dovolacieho dôvodu uvedeného v citovanom ustanovení § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku potrebné uviesť nasledovné:

Nesprávne právne posúdenie zisteného skutku alebo nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia (§ 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku) zodpovedá pochybeniu súdu pri aplikácii práva na skutok, ktorý bol zistený a v potrebnom rozsahu objasnený, a to takej intenzity, že zásadne ovplyvnilo postavenie obvineného (a *contrario* § 371 ods. 5 Trestného poriadku). Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie zistenie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin, alebo že išlo o iný trestný čin, než ten, ktorý bol uvedený v právnej vete napadnutého rozhodnutia, teda ak skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný pod nesprávnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až § 30 Trestného zákona), prípadne zániku trestného činu (najmä § 87 Trestného zákona), prípadne pochybenie súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona) a pod.

Je však potrebné uviesť, že dovolací súd nepreskúma skutkové zistenia, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie súdu. Nie je tak legitimovaný posudzovať ani úplnosť a správnosť skutkových zistení ustálených súdmi oboch stupňov v pôvodnom konaní, a rovnako ani hodnotenie v tomto konaní vykonaných dôkazov. Podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho

dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Skutkový stav je v prípade rozhodovania o dovolaní preto hodnotený len z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené, teda skutkové zistenia a preskúmavanie ich správnosti bolo v tomto prípade vecou Okresného súdu Spišská Nová Ves v konaní pred súdom prvého stupňa a Krajského súdu v Košiciach v konaní pred odvolacím súdom, nie konania o dovolaní, pretože Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd ex lege nemôže skúmať správnosť a úplnosť zisteného skutku a tento meniť.

Dovolací súd nie je preto oprávnený preskúmať a meniť tieto skutkové zistenia a závery premietnuté do skutkovej vety výrokovej časti napadnutého rozsudku Krajského súdu v Košiciach.

Oboznámením sa s obsahom predloženého spisu Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil nasledovné skutočnosti:

V poradí druhým (posledným) rozhodnutím krajského súdu bol zrušený prvostupňový odsudzujúci rozsudok a obaja obvinení boli podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku oslobodení spod obžaloby prokurátora, pretože skutky nie sú trestným činom a to pre ich nepatrnú závažnosť podľa § 10 ods. 2 Trestného zákona.

Trestná vec obvinených vedená na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 5T/128/2012 však nebola postúpená Okresnému úradu Spišská Nová Ves, odboru všeobecnej vnútornej správy na prejednanie ako priestupku, ktorého naplnenie krajský súd „videl“ v konaní obvinených a to z dôvodu, že priestupky sú premlčané a nemožno ich preto pred správnym orgánom už prejednať.

Práve uplatnenie materiálneho korektívu v prejednávacom prípade krajskému súdu podaným dovolaním vyčítal generálny prokurátor, ktorý v ňom videl nesprávne právne posúdenie zisteného skutku napĺňajúce dôvod dovolania uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Ako je zrejmé zo zákonnej dikcie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, tento predpokladá výlučne chyby právne, ktoré sa dotýkajú právneho posúdenia zisteného skutku v tom zmysle, že tento bol v rozpore s Trestným zákonom posúdený buď ako prísnejšie alebo miernejšie trestný čin, alebo že vôbec nemal byť posúdený ako trestný čin. Východiskom pre zistenie tohto dovolacieho dôvodu je opis skutku, ako bol ustálený v príslušnom výroku, t. j. v skutkovej vete napadnutého rozhodnutia vo veci. To znamená, že dovolací súd je pri posudzovaní relevantnosti tohto dovolacieho dôvodu viazaný skutkovými zisteniami súdov nižších stupňov a tieto nie je oprávnený revidovať.

S ohľadom na uvedené dovolací súd musel konštatovať, že v danom prípade konanie obvinených samo o sebe napĺňa zákonné znaky prečinov a to predtým ako súd skúmal aplikáciu ustanovenia § 10 ods. 2 Trestného zákona, ktorá bola sporná a bola predmetom dovolacieho konania.

Skutok 1/ zodpovedá:

- vo vzťahu k obvinenému T. B. všetkým znakom skutkovej podstaty trestného činu útoku na verejného činiteľa podľa § 324 ods. 1 písm. a), ods. 2 Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona (prečin - trestná sadzba jeden až päť rokov),
- vo vzťahu k obvinenému P. G. všetkým znakom skutkovej podstaty prečinu útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a) Trestného zákona (prečin - trestná sadzba až na tri roky).

Skutok 2/ zodpovedá:

- vo vzťahu k obvinenému P. G. všetkým znakom skutkovej podstaty trestného činu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona (prečin - trestná sadzba šesť mesiacov až tri roky).

Ak páchatel' svojim konaním naplní zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu, je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní a súdu vyvodiť trestnoprávnu zodpovednosť postupom podľa

Trestného poriadku. Pravidlo „ultima ratio“ možno uplatniť jedine prostredníctvom materiálneho korektívu v rozsahu § 10 ods. 2 Trestného zákona, teda v zmysle platnej a účinnej zákonnej úpravy, len pri prečinoch, ktorá podmienka bola splnená, lebo nejde o zločin (rozhodnutie č. 96 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 6/2014) .

Zároveň sa teda žiada dodať, že vzhľadom na právnu kvalifikáciu skutku ako prečinu, musí tento napĺňať aj materiálny znak, spočívajúci v miere závažnosti vyššej než nepatrnej vyjadrenej v ustanovení § 10 ods. 2 Trestného zákona.

Zároveň dovolací súd dodáva, že správna aplikácia hmotnoprávneho ustanovenia zakotvujúceho tzv. materiálny korektív (§ 10 ods. 2 Trestného zákona) pritom nemusí byť vždy zrejmá zo samotnej skutkovej vety, ktorá je odrazom predovšetkým formálnych znakov skutkovej podstaty príslušného trestného činu tak, ako tomu bolo aj v prejednávanom prípade. Dovolací súd sa preto v rámci posudzovania uplatneného dôvodu dovolania založeného na nesprávnej aplikácii § 10 ods. 2 Trestného zákona, postupujúc v súlade s ustálenou judikátúrou (R 121/2014), pri hodnotení potrebnej (vyššej než nepatrnej) závažnosti prečinu bez toho, aby skúmal a menil správnosť a úplnosť zisteného skutku opieral aj o dôkazy, ktoré boli v súdnom konaní vykonané a ktoré v obsahu spisu sú obsiahnuté, pričom dospel k opačnému záveru ako odvolací súd.

Podľa § 10 ods. 2 Trestného zákona nejde o prečin, ak vzhľadom na spôsob vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku páchatel'a je jeho závažnosť nepatrná.

Pri určovaní závažnosti prečinu, ktorá je v zmysle citovaného ustanovenia kritériom pre naplnenie jeho materiálneho znaku, je potrebné súbor vyššie uvedených skutočností, t. j. spôsobu vykonania činu, jeho následky, okolnosti, za ktorých bol spáchaný, mieru zavinenia i pohnútku páchatel'a, zvážiť ako jeden celok, pričom pomer, v akom sa prihliada na tieto jednotlivé skutočnosti a na vzájomný vzťah medzi nimi, môže byť v každom jednotlivom prípade rôzny.

Majúc uvedené na zreteli, dovolací súd musel prisvedčiť dovolateľovi, že v prospech vyhodnotenia konania obvinených ako trestných činov svedčí skutočnosť, že týchto sa nepochybne dopustili v priamom úmysle, a teda z hľadiska miery ich zavinenia dosahuje ich konanie nepochybne vyššiu než len nepatrnú závažnosť.

Uplatnenie materiálneho korektívu krajským súdom postavenom na skutočnosti, že medzi obvinenými a E. O., P. B., L. V. boli dlhodobé napäté vzťahy, a to od roku 2007 a skutočnosti, že nebola poškodeným spôsobená ujma na zdraví, bolo predčasné, pretože súd sa dôsledne neriadil ustanovením § 10 ods. 2 Trestného zákona, neskúmal všetky okolnosti potrebné pre kvalifikáciu závažnej nepatrnosti konania obvinených. Rovnako okolnosti a tiež pohnútky, za akých a z akých sa obvinení prejednávaných skutkov dopustili, významne neznižujú ich závažnosť, pričom tieto krajský súd ani neuviedol a dovolací súd ich ani nevedel pomenovať, lebo ich v obsahu spisu po jeho preskúmaní ani nevzhladol. Aj aplikácia ultima ratio v trestnom konaní musí mať svoje pravidlá, ktoré nemôžu byť založené na svojvoľnom výklade zákona. Z toho vyplýva, že princíp ultima ratio možno aplikovať v rámci trestného konania vždy len v súlade s ustanoveniami Trestného zákona.

Skutočnosť, ktorú krajský súd vzal na zreteľ pri aplikácii § 10 ods. 2 Trestného zákona - konfliktné vzťahy medzi obvinenými a ďalšími osobami (L.H. a pod.), práve naopak závažnosť prečinu zvyšuje, lebo pohnútkou a podnetom na vedomé konania obvinených podľa skutkovej vety rozsudku boli práve tieto dlhodobé konflikty, ktorých impulz presiahol verbálne prejavy obvinených do „hmatateľnej“ animozity obvinených, a práve tu bolo potrebné skúmať možnosť (nevyhnutnosť) trestnoprávnej regulácie konania.

Krajský súd sa však nezaoberal pre vec podstatnejšími skutočnosťami - samotným spôsobom vykonania činu.

Definitívne totiž pri posudzovaní závažnosti prečinu v neprospech správnosti záveru krajského súdu o nepatrnej miere závažnosti protiprávneho konania obvinených ukazujú predovšetkým zistenia vyplývajúce z vykonaného dokazovania vo vzťahu k spôsobu konania obvinených, na ktoré musí súd prihliadať a na ktoré aj dovolací súd prihliadol, čo vylučuje nepatrnú závažnosť prečinu vo vzťahu k P. G. pri skutku 2/ a vo vzťahu k T. B. pri skutku 1/ („nejde o prečin, ak vzhľadom na spôsob vykonania činu je jeho závažnosť nepatrná“), lebo skutky spáchali závažnejším spôsobom konania, čím je vylúčená závažnosť nepatrnosti a neexistuje žiadna ďalšia okolnosť skutkovej povahy, ktorá by závažnosť oslabila do takej miery, že by ju bolo možné korigovať na závažnosť nepatrnú (okolnosti činu, mieru zavinenia, pohnútka páchatel'a).

Jazykovo - gramatickým výkladom, ktorého výsledkom sú základné poznatky o zmysle slovného textu a jeho objasnení, možno nepochybne dospieť k záveru, že nepatrná závažnosť je v tomto prípade v rozpore so spáchaním trestného činu závažnejším spôsobom konania, teda spáchaním trestného činu vyšším stupňom závažnosti (závažný - závažnejší).

Podľa § 138 písm. a) Trestného zákona závažnejším spôsobom konania sa rozumie páchanie trestného činu so zbraňou okrem trestných činov úkladnej vraždy podľa § 144, vraždy podľa § 145, zabitia podľa § 147 a § 148, usmrtenia podľa § 149, ublíženia na zdraví podľa § 155, § 156 a § 157.

Podľa § 122 ods. 3 Trestného zákona trestný čin je spáchaný so zbraňou, ak páchatel' alebo s jeho vedomím niektorý zo spolupáchateľov použije zbraň na útok, na prekonanie alebo zamedzenie odporu alebo ju má na taký účel pri sebe; zbraňou sa rozumie, ak z jednotlivého ustanovenia nevyplýva nič iné, každá vec, ktorou možno urobiť útok proti telu dôraznejším. Trestný čin je spáchaný so zbraňou aj vtedy, ak páchatel' použije napodobeninu zbrane alebo ju má pri sebe s úmyslom, aby bola považovaná za pravú.

Ak je totiž v rámci posudzovania prečinu potrebné brať zreteľ na spôsob vykonania činu, vykonané dôkazy, na podklade ktorých bola sformulovaná skutková veta, mali determinujúci charakter vo vzťahu k skutočnosti hodnotenej v rámci posudzovania (ne)naplnenia ustanovenia § 10 ods. 2 Trestného zákona.

Po oboznámení sa so skutkovou vetou v bode 2/ rozsudku, podľa ktorej obvinený P. G. ako vodič motorového vozidla naštartoval motorové vozidlo, zaradil rýchlosť, pohl s vozidlom smerom dopredu, pričom narazil do pred vozidlom stojaceho L.H., ktorého tlačil asi 8 metrov, dospel dovolací súd k záveru, že konanie obvineného naplňa všetky znaky trestného činu spáchaného závažnejším spôsobom konania podľa § 138 písm. a) Trestného zákona. Zo skutkovej vety nepochybne vyplýva, že obvinený verejne fyzicky napadol L.H. idúcim osobným motorovým vozidlom v rozhodnom okamihu, keď v zmysle skutkovej vety obvinený naštartoval osobné motorové vozidlo v čase, keď pred osobným motorovým vozidlom stál L.H.. Obvinený ako vodič spáchal čin so zbraňou, lebo tento predmet bol spôsobilý zvýšiť výrazne nebezpečenstvo pre telesnú integritu L. V. a posilniť tak útok proti telesnej integrite, ktorý sa nepochybne stal dôraznejším. Takýto spôsob vykonania činu nemožno za žiadnych okolností subsumovať pod nepatrnú závažnosť prečinu. Uvedené rovnako platí vo vzťahu k T. B., ktorý podľa skutkovej vety v bode 1/ rozsudku vystúpil z osobného motorového vozidla, hlavňou namierenou na člena poľovnickej stráže I. E., na ktorého sa pažbou pušky niekoľkokrát zahnal a vyhrážal sa mu zastrelením, ak ho bude člen poľovnickej stráže ešte raz zastavovať.

Na základe uvedeného sa dovolací súd nemohol stotožniť so záverom odvolacieho súdu, že protiprávne konanie obvinených dosiahlo závažnosť len nepatrnú a to tam, kde z hľadiska spôsobu jeho vykonania došlo k jeho spáchaniu závažnejším spôsobom konania a teda kde dosiahlo mieru závažnosti Trestným zákonom požadovanú pre prečin. Preto bolo potrebné konštatovať, že dovolacie námietky generálneho prokurátora, v tejto časti podaného dovolania, boli nielen relevantne uplatnené podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ale aj vznesené opodstatnene - v bode 1/ rozsudku vo vzťahu k T. B. - so zbraňou - puškou a v bode 2/ rozsudku vo vzťahu k P. G. - so zbraňou - motorovým vozidlom.

Záverom sa žiada dodať, že aj keď bola predmetom dovolacích námietok aj námietka o rôznosti

právnych záveroch vyslovených Krajským súdom v Košiciach v dvoch rozhodnutiach (uznesenie Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 7To/94/2015 z 26. novembra 2015, rozsudok Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 7To/122/2017 z 25. októbra 2018), tejto dovolací súd nevenoval pozornosť, pretože primárne posudzoval trestnosť činu, ktorá pramenila z naformulovaného skutku krajským súdom a ostatných okolností a koncentrácia dovolacieho súdu na skúmanie otázky rôznosti právnych názorov, by nemala vplyv na závery, ktoré vyplynuli z vyššie uvedených skutočností.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa však nemôže ubrániť dojmu o akejsi nepochopiteľnej príčine a razantnej zmeny posledného právneho názoru bez podstatnej zmeny právnych a skutkových okolností zistených krajským súdom, keď v pôvodom zrušujúcom uznesení z 26. novembra 2015 jednoznačne konštatoval, že „konanie vykazuje všetky znaky trestných činov“, „konanie obvinených vykazuje vysoké znaky agresivity a títo sa časti trestných činov mali dopustiť so zbraňou“, „okresný súd pri oslobodení konanie obvinených bezdôvodne bagatelizoval“ a posledným rozsudkom krajského súdu akoby rezignoval na závažnejší spôsob konania obvinených a obvinených oslobodil a dodal, že konanie možno kvalifikovať ako premlčaný priestupok po prebiehajúcom niekoľkoročnom súdnom konaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací so zreteľom na uvedené zistenia podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil na podklade dovolania generálneho prokurátora vo výroku tohto rozsudku uvedené porušenie zákona v prospech obvineného P. G. a T. B. z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, postupom podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil rozsudok Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 7To/122/2017 z 25. októbra 2018, zrušil aj všetky ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal Krajskému súdu v Košiciach, aby vec v potrebnom rozsahu opätovne prerokoval a rozhodol.

Podľa § 391 ods. 1 Trestného poriadku orgán, ktorému bola vec prikázaná, je viazaný právnym názorom, ktorý vyslovil vo veci dovolací súd, a je povinný vykonať úkony, ktorých vykonanie dovolací súd nariadil.

Úlohou krajského súdu, s ohľadom na uvedené závery dovolacieho súdu, bude pri viazanosti právnym názorom podľa § 391 ods. 1 Trestného poriadku opätovne rozhodnúť o odvolaní obvinených a prokurátora proti rozsudku okresného súdu, a to zákonne, súladným spôsobom. Bude preto potrebné primárne podrobiť prieskumu súdu na podklade ustálenej dôkaznej situácie k zistenému skutku správnosť právneho posúdenia veci. Krajský súd je teda viazaný právnym názorom, ktorý vyslovil vo veci dovolací súd, a je povinný vykonať úkony, ktorých vykonanie dovolací súd nariadil.

Poučenie:

: Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.